

Præsteklumme: Menneske først og borger så

Line Rudbeck.

Der er de senere år dukket et ord op i den måde, vi taler om hinanden i det offentlige rum, som stort set er blevet enerådende. Og jeg har længe tænkt over, at jeg bliver en lille smule stødt, hver gang jeg hører det brugt. Så med denne klumme vil jeg slå et slag for, at vi luger det ud af sproget igen. Ordet, jeg tænker på, er 'borger'.

[Læs også](#)

[Kirkeklumme: Det handler ikke kun om dig](#)

Jeg er med på, at vi alle er borgere i et land og i en by, og at vi som borgere har nogle fundamentale rettigheder, som det er vigtigt at holde fast i. Det er også smart at kunne logge ind på borger.dk og finde alverdens relevante oplysninger og digital post samlet på ét sted. Men,

når vi begynder at kalde eller tale om et menneske i vores umiddelbare nærhed, et mennesker, vi sidder overfor eller skal yde noget hjælp for 'borger', så giver det et lille stik i mit hjerte.

Det kan godt være, at jeg er sippet eller alt for følsom. Ikke desto mindre synes jeg, at udtrykket 'borger' skaber en distance til det enkelte menneske. Og jeg kan ikke lade være med at forestille mig, hvordan jeg ville havde det, hvis jeg sad i en stol og overhørte et menneske ringe til en kollega og sige: "Jeg sidder her med en borger, som har brug for akut hjælp til dette eller hint. Er det noget, du kan klare?" Eller tænke, hvordan jeg ville have det, hvis jeg lå i en seng og kunne høre to mennesker tale om, at "borgeren derinde har brug for at komme på toilettet". Eller vide, at jeg til et møde blev refereret til, som borgeren, der stillede et spørgsmål til en given sag. Jeg ved, at jeg i hvert tilfælde ville tænke, hvorfor de ikke kaldte mig et menneske? For det er jo det, jeg er.

[Læs også](#)

[Kirken og Klimaet](#)

Ja det er det, vi er. Mennesker, der måske har brug for et puf til at komme videre i livet. Mennesker, der måske skal hjælpes på toilettet eller i tøjet. Mennesker, der er syge eller gamle, jobsøgende, gravide, sørgende, tilflytter eller noget helt andet. Men dog mennesker! Og det er, fordi vi er mennesker, at vi har behov for omsorg, hjælp, støtte, kærlighed, nærvær. Og ikke fordi vi er borgere. Det er, fordi vi er mennesker, vi kan være til glæde og gavn for hinanden, og ikke fordi vi er borgere.

Skanderborg Kommune har en vision, som gør mig glad: 'Mennesker møder mennesker', hedder den og er begrundet sådan her:

Når mennesker møder mennesker, opstår fællesskaber, og dermed skabes grundlaget for, at vi kan skabe udvikling sammen. Når vi skaber udvikling sammen, bringes flere ressourcer i spil, og vi når længere. Og

hvis alle er med, når vi ekstra langt. Vi sætter en ære i, at vi møder hinanden som mennesker, at der er plads til alle, og at vi forpligter os selv og hinanden på at gøre vores bedste.

For det er, hvad vi er: 'Menneske først og borger så'.

Vi sætter en ære i, at vi møder hinanden som mennesker – netop! Det er sådanne møder, der er værdifulde. Det er sådanne møder, der gør en forskel. Gad vide, om man kunne forstille sig, at visionen blev implementeret helt ind vores sprog og måden vi i det offentlige rum taler til og om hinanden? At vi her i Skanderborg ikke længere betegner hinanden som en borger, der er jobsøgende, en borger med demens, en borger med udviklingshæmning, en borger under uddannelse, en borger med angst, en borger under eller over 65, en borger på plejecenter osv.? At vi bruger 'menneske' i stedet? For det er, hvad vi er: 'Menneske først og borger så'.

Ja, hver og en er vi et menneske, der er værdifuldt og betydningsfuldt af den simple grund, at vi er et menneske! Og det uanset, hvilke skavanker, behov, ressourcer eller talenter, vi har eller ikke har. Et af de tillægsord, der kan lægges til menneske, er 'borger' – vi er mennesker, som er borgere i Skanderborg, borgere i Danmark. Derudover er vi hver især – trods alder og sygdomme, trods hjælp behov og skavanker - en myriade af andre ting. Og alt det, er så meget lettere at få øje for og huske på, hvis vi tænker om og betegner hinanden som 'Menneske først og Borger så!'

[Læs også](#)

[**Klumme: Tilgivelse kan være både let og næsten umulig at give**](#)

[Læs også](#)

[**Kirkeklumme: Hvad betyder 'kirke'?**](#)

[Læs også](#)